

СВИРЕПИЯ

Петър Бобев, „Свирепия”, роман.
Изд. „Български писател”, 1963 г. ред. А. Каралийчев.

Новият приключенски роман на Петър Бобев напомня знаменития „Моби Дик” на Херман Мелвил, ала сходството е само по външната линия на фабулата — и тук, и там китоловни кораби преследват изключителни екземпляри на китовия род. Прилика би могла да се види и в „очовечаването” на Свирепия, но и тази прилика е далечна: докато Мелвил, посредством почти невероятно изострената чувствителност на капитан Ахав, превръща Белия кит в символ на злото, в Свирепия се проявява чудовищната енергия на биологическия закон за съхранение на живота...

Сцените на самозащита — битките с калмара, с акулите, с черния кашалот, с китобойците, събуждането у Свирепия на асоциациите „Лодка — болка”, „Лодка — храна” — са хубавите места в книгата. Сполучливи са и описанията на бурята, на зазоряването, на покоя по пладне. С интерес се четат, страниците, в които Бобев ни запознава с живота на китовото стадо и с подводния свят на причудливи силуети, гибелни сияния, пулсиращи медузи, святкащи уста... Но докосне ли се до човешки характер, с автора става нещо странно: Бобев не съумява да изгради нито един образ. Всичките му герои са само безжизнена илюстрация на една теза: за гибелта на хората в хищния свят на капиталистическите нрави. Всички са жертви, Джим Мелой, въпреки хубавите си качества (впрочем декларирани от автора), претърпява пълно фиаско. Жертви са и Хари Честер, и Дик Смазания нос — единият се примирява с погубения си живот, другият, озлобен срещу всички, търси утеха в забравата на пиянството и в отмъщението си към Джим Мелой. Своего рода жертва е и Боб Каменната глава напълно деградиран тип, утайка на това общество...

Хубавите страници в романа на Петър Бобев ни карат да се питаме: дали наистина авторът е толкова безпомощен да създаде по-пълнокръвни образи или тезисността го е сковала и го е накарала да рисува героите си само в едно от техните проявления? И не е ли тази ограниченост на виждането му причина да не съзре доблестта, другарството, взаимопомощта, без които този труден занаят — китобойството — би бил невъзможен?

[Назад към основната страница](#)